

جلسه هشتم (توابع و اشاره گرها)

در این مبحث به روشهای ارسال نتایج توابع به برنامه اصلی با استفاده از اشاره گرها و رفرنس ها می پردازیم.

اشاره

تا به حال بری گرفتن خروجی توابع به کمک دستور return از مقدار برگشتی استفاده می نمودیم اما محدودیتش این بود که با این روش فقط می توانستیم یک مقدار را به برنامه اصلی برگردانیم

اما راه حل این مشکل اشاره گر و رفرنس است اجازه دهید نگاه دقیقی به پارامتر های توابع داشته باشیم

تا به حال برای ارسال مقادیر به توابع مقادیر با نام متغیر محتوی مقادیر را در لیست آرگمان ها هنگام فرا خوانی تابع می نوشتیم با این کار درون حافظه تخصیص داده شده به تابع مورد نظر متغیرهایی ایجاد می شدند که مقادیر ارسالی به توابع درونشان کپی میشد بعد از پایان کار تابع کل حافظه تخصیصی به همراه متغیرهای مذکور از بین می رفتند و نتایج تابع که مثلا درون آن متغیرها بود بدون دستیابی از بین می رفت

خب چاره چیست می خواهیم بوسیله اشاره گر ها کاری کنیم که متغیرهای مذکور خارج از حافظه تخصیصی به تابع باشند تا بعد از پایان کار تابع از بین نروند اما خارج از حافظه تخصیصی تابع یعنی کجا دقیقا!!! خب منظو همان حافظه ی تخصیصی تابعی که تابع مد نظر رو فرا خوانی می کنه.

شرح

تفاوت آرگمان ها و پارامترها:

آرگمان ها متغیر های برنامه اصلی هستند که هنگام فرا خوانی تابع درون لیست آرگمان ها قرار میگیرند و به تابع فرستاده می شوند پارامترها متغیر های محلی تابع هستند که در لیست پارامتر های تابع هستند. در مثال بعد a,b آرگمان تابع و x,y پارامترهای تابع.

قبلاً گفتیم که توابع با استفاده از نوع بازگشتی یک و فقط یک مقدار را برگردانند و هر گونه تغییر در متغیرهای پارامتر های توابع هیچ انعکاسی در برنامه اصلی (آرگمان ها) ندارد.

زیرا ++C تنها کاری که انجام میدهد کپی کردن آرگمان ها در پارامتر هاست. به مثال توجه کنید.

در این مثال تابعی به نام swap وجود دارد که باید دو متغیر را بگیرد و جای محتویات آنها را عوض کند.

```
#include<iostream.h>
#include<conio.h>
void swap(int ,int )
int main(){
int a=۱۰,b=۳۲۴;
swap(a,b);
cout<<a<<" "<<b;
getch();
return ۰;
}
void swap(int x,int y){
int temp=x;
x=y;
y=temp;
}
```

اول از همه این که تابع swap باید دو مقدار بر گداند اما چون با نوع باز گشتی همیشه این کار رو انجام داد بیخیال نوع بازگشتی می‌شیم و خیال همه رو راحت می‌کنیم و void تعریفش می‌کنیم.

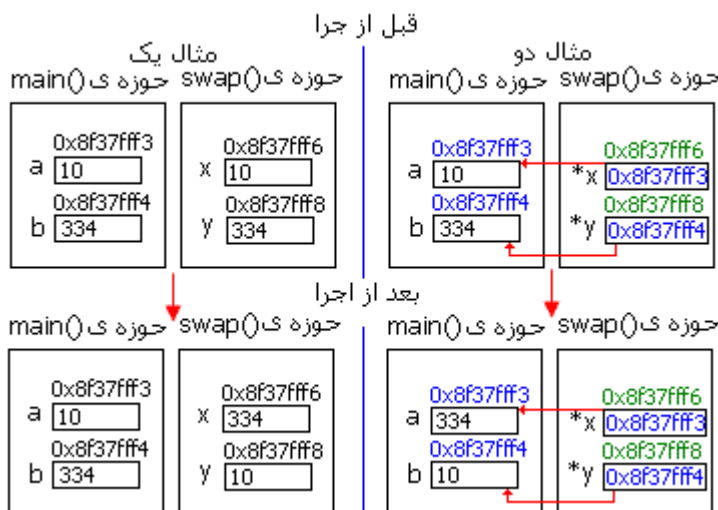
حالا برنامه رو اجرا می‌کنیم در این برنامه دو متغیر a,b تعریف می‌شن و مقادیری رو ذخیره می‌کنن بعد تابع رو فراخوانی می‌کنیم و از متغیرهای مذکور بعنوان آرگمان تابع استفاده می‌کنیم حالا اتفاق مهمی رخ میده اون این که متغیرهای x,y که متغیرهای محلی برای تابع swap محسوب می‌شوند ایجاد میشوند و بعد با مقادیر a,b مقدار اولیه میگیرن خب پس مشخص شد که متغیرهای x,y مجزا از a,b هستند و هیچ ربطی به هم ندارن. بعد از فراخوانی تابع مقادیر درون x,y باهم عوض میشن اما چون هیچ ربطی به a,b ندارن a,b هیچ تغییری نخواهند داشت. بعد از خاتمه اجرا تابع a,b چاپ میشن و می‌بینیم که هیچ تغییری نداشتن.

خب مشکل اینه که ما بجای جابه جا کردن محتویات a,b این کار رو به x,y انجام دادیم اما اگر بتونیم با استفاده از اشاره گرها به محتویات a,b دسترسی داشته باشیم می‌تونیم به راحتی به جای جابجا کردن محتویات x,y محتویات a,b را جابجا کنیم. حالا مثال قبل را با اشاره گر ها باز نویسی می‌کنیم.

```
#include<iostream.h>
#include<conio.h>
void swap(int* ,int* );
int main(){
int a=۱۰,b=۳۳۴;
swap(&a,&b);
cout<<a<<" "<<b;
getch();
return ۰;
}
void swap(int* x,int* y){
int temp=*x;
*x=*y;
*y=temp;
}
```

در این مثال آرگمان های تابع از نوع اشاره گر عدد صحیح تعریف شده با فراخوانی تابع آدرس a,b رو بوسیله عملگر & بدست آوردیم بعد از به وجود آمدن اشاره گر های x,y با این آدرس ها مقدار دهی میشوند حالا تابع با استفاده از این اشاره گر ها به a,b دسترسی داره و با عملگر * محتویاتشون رو جابجا میکنه.

برای درک بهتر به شکل توجه کنید.

در تصویر مثال یک دیده می‌شود که متغیرها کاملاً مستقل عمل می‌کنن در تصویر مثال دو اشاره گر هایی به a,b هستند که به وسیله ی این اشاره گر ها محتویات a,b دستیابی شده و عوض میشوند.

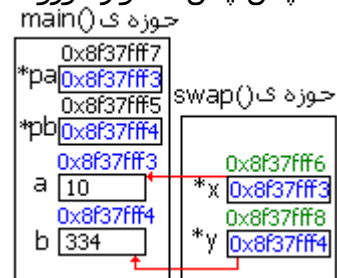
به آدرس های سبز رنگ توجه کنید اشاره گر ها هم مثل همه متغیرها آدرس

دارند که البته این ربطی به موضوع نداره فقط گفتم بدونید.

توجه کنید که در فراخوانی تابع swap نیاز به دو پارامتر داریم که آدرس حافظه باشن اگه بخواهیم متغیر معمولی برای این منظور استفاده کنیم باید با عملگر & آدرسشونو بدست بیاریم اما اگه مثلاً یک اشاره گر به متغیر مد نظرمون داشته باشیم مستقیماً ازش استفاده میکنیم چون آدرس متغیر مد نظرمون در اشاره گر هست و خب دو بار دو بار که آدرس بدست نمی یارن.

```
int pa=&a,pb=&b;
swap(pa,pb);
```

چون pa,pb اشاره گر هستن و خودشون ماهیت آدرس حافظه دارن نیازی به & نیست. به تصویر توجه کنید.(توجه کنید که آرگمان های این تابع از نوع اشاره گر تعریف شده اند پس پس همواره ورودی این تابع اشاره گر یا آدرس حافظه است)

حالا می خواهیم همین مثال رو با رفرنس ها باز نویسی کنیم.

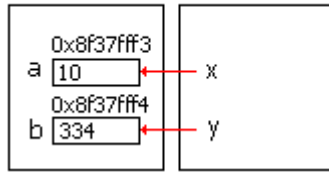
```
#include<iostream.h>
#include<conio.h>
void swap(int& ,int& );
int main(){
int a=۱۰,b=۳۳۴;
swap(a,b);
cout<<a<<" "<<b;
getch();
return ۰;
}
void swap(int& x,int& y){
int temp=x;
x=y;
y=temp;
}
```

قبلاً گفتیم که رفرنس ها نام دوم برای دیگر متغیر ها محسوب میشوند و از خودشون حافظه ندارن واز حافظه ی دیگر متغیر ها استفاده میکنن همچنین رفرنس ها در لحظه به وجود آمدن مقدار اولیه ای می گیرند که در واقع این مقدار اولیه متغیر دیگری است (در لحظه اول و فقط لحظه اول به وجود آمدن مثل اشاره گر ها رفتار میکنند و فقط آدرس حافظه می گیرند و نه چیز دیگری البته این تصور من هست برای فهم بهتر موضوع)و از آن پس رفرنس نام دوم همان متغیر میشود.

با این توضیحات اگه بتونیم پارامترهای تابع رو رفرنسی به متغیر های برنامه تعریف کنیم نام دوم متغیر های برنامه محسوب می شوند و تغیر پارامتر ها همان تغیر متغیر های برنامه اصلی است.

با فرا خوانی تابع رفرنس های x,y ایجاد شده و با متغیر های a,b مقدار دهی اولیه می شوند و به عبارتی نام دوم a,b می شوند.

حوزه ی swap() حوزه ی main()

در شکل می بینید که x,y خودشان حافظه ندارند و از حافظه a,b استفاده می کنند.

آرایه بعنوان آرگمان تابع:

هنگام ارسال آرایه به تابع، تابع باید چند مورد را بداند.

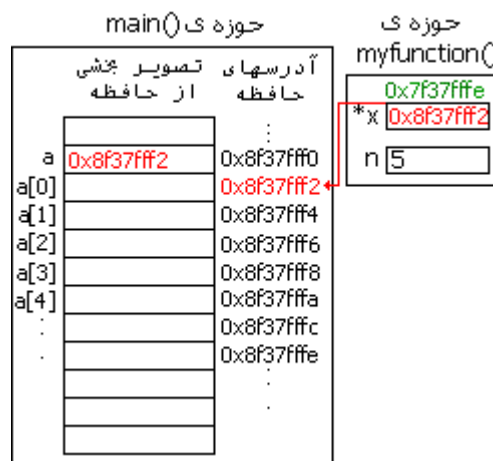
۱. آدرس اولین خانه آرایه.

۲. ابعاد و اندازه آرایه.

۳. نوع آرایه.

به این نکته توجه کنید که تابع فقط موارد فوق را میداند. و نمیداند که در کدام خانه آرایه چه مقداری نوشته شده.

در واقع هنگام فراخوانی تابع فقط یک کپی از اشاره گر آرایه (همان نام آرایه) به تابع فرستاده می شود و لذا ارسال آرایه به توابع به صورت اشاره گر است و تغییر در آرایه به برنامه اصلی هم منتقل می شود. در واقع شرایط دستیابی تابع به عناصر آرایه موجود فراهم میشود و در حقیقت تک تک عناصر آرایه به صورت یک آرایه ی محلی برای تابع کپی می شوند. این موضوع را در شکل می توان دید. (با دقت خیلی زیاد به آدرس های حافظه و اعداد ارقام نگاه کنید)

نوشتار آرگمان های توابع برای آرایه ی ها.

```
type myfunction(int a[],int n);
type myfunction(int a[][const] ,int n);
type myfunction(int a[][const][const],int n);
type myfunction(int a[][const][const]...[const],int n);
```

در این روش بعد اول آرایه نامعلوم و قابل تغییر است که به وسیله ی آرگمان دوم به تابع فرستاده میشود. روش دیگری هم وجود دارد که تمام ابعاد آرایه ثابت باشند. می توان گفت بیشتر برنامه نویسان حالت اول را بیشتر دوست دارند.

خب این پست دیگه زیادی زیاد شده.

جلسه ی بعد به چپ مقدار ها و راست مقدار ها و نوع بازگشتی تابع به صورت رفرنس می پردازیم.